

Asia: VN/22967/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi opintotukilain ja yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Perhehoitoliitto esittää, että nyt opintotukilakia avatessa korjataan myös Lapsen oikeuksien sopimuksen (3. artikla) vastainen epäkohta, joka on tuli esiin jo 19.12.2018 voimaan tulleen lakimuutoksen myötä.

Kyse on siis siitä, että perhehoitajan lapsen opintotuen määrää arvioitaessa otetaan huomioon myös veronalaiset kustannusten korvaukset, jotka eivät tosiasiallisesti ole perhehoitajan ansiotuloa vaan tarkoitettu sijoitettavan lapsen kustannusten kattamiseen.

19.12.2018 voimaan tulleen lakimuutoksen (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20181173>) jälkeen 19§ 2. mom. mukaan "Opiskelijalla on oikeus 11 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaiseen opintorahaan, jos vanhempien veronalaisten ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä on enintään 43 000 euroa vuodessa." Aiemmin laissa oli sanamuoto puhtaiden ansio- ja pääomatulojen määrä, joka tarkoitti ettei veronalaisia kustannusten korvauksia huomioitu lapsen opintotuen määrää arvioitaessa.

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 3 artiklan mukaan kaikissa lapsia koskevissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelinten toimissa, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Sopimuksen 20 artiklan mukaan lapselle, joka on tilapäisesti tai pysyvästi vailla perheen turvaa tai jonka edun mukaista ei ole antaa hänen pysyä perhepiirissä, on oikeus valtion antamaan erityiseen suojeluun ja tukeen. Sopimuksen 27. artiklassa todetaan, että sopimusvaltion on pyrittävä kaikin mahdollisin keinoin turvaamaan lapsen elatusmaksujen saanti vanhemmilta tai muilta taloudellisessa vastuussa olevilta.

Järjestelmässämme lapsen sijoittanut hyvinvointialue vastaa perhehoitoon sijoitetun lapsen elatusta kulukorvauksella (perhehoitolaki 263/2015, 17§) ja perii elatusavut lapsen vanhemmalta hoidon korvauksena (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992, 7§) . Vuonna 2018 voimaan tulleen lakimuutoksen myötä perhehoitaja voi joutua tilanteeseen, että hän tosiasiallisesti osittain elättää perheessään asuvaa henkilöä, vaikka hänellä ei ole tehtävänsä myötä elatusvelvollisuutta. Lakimuutos ei siis aseta ensisijaiseksi sijoitetun lapsen eikä perhehoitajan huollossa olevan lapsen etua ja siksi se on korjattava viivytyksettä.

Lehtiharju Merja
Perhehoitoliitto